

Ősemberek a kertek alatt

A lakóhely körzetében található régészeti emlékek megismerése

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

9. évfolyam

Programcsomag:

Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Püspöki Péter

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14–15 éves
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A modul elsődleges célja a nemzeti – illetve a regionális, megyei, települési értelemben vett – hon- és népismereti, régészeti hagyomány tudatosítása; a kulturális folytonosság iránti érzékenység fejlesztése
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás; környezet – lakóhelyi környezet Tartalom: A lakóhely körzetében található régészeti emlékek összegyűjtése, régészeti ismeretterjesztő program tervezése.
Megelőző tapasztalat	Diákújságíró szakértői keret kialakítása a szakértői dráma módszertanára építve (A változat)
Ajánlott továbbhaladási irány	
A kompetenciafejlesztés fókuszai	A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés, kreativitás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom; Magyar nyelv és irodalom; Művészetek Tantárgyakhoz: történelem; magyar nyelv és irodalom; dráma Modulokhoz:
Támogató rendszer	www.regesz.hu www.tte.hu (Történelemtanárok Egyesülete) www.hermuz.hu (Herman Ottó Múzeum, Miskolc) www.koh7.hermuz.hu (Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Észak-Magyarországi Irodája) www.koh.hu (Kulturális Örökségvédelmi Hivatal) Mátyás István: <i>A kiásott múlt</i> . Móra Ferenc Könyvkiadó. Budapest, 1989 Szombathy Viktor (szerk.): <i>A magyar régészet regénye</i> . Panoráma Könyvkiadó. Budapest, 1976 Szombathy Viktor (szerk.): <i>Régészeti barangolások Magyarországon</i> . Panoráma Könyvkiadó. Budapest, 1978

Módszertani ajánlás

A modulvázlat A variánsa a drámapedagógiában ismert szakértői dráma műfajába tartozó munkafolyamatot ír le. A szakértői dráma sok hasonlóságot mutat a projekt módszerként ismert tanulási formával, lényeges különbség azonban egy fiktív szakértői keret (ún. „cég”) kialakítása, amely távolító-védő kerettávolságával a fikció biztonságát kínálja a játszóknak. A keret megfelelő szintű kialakítása időigényes folyamat, mely akár egy egész tanórát is igénybe vehet. A „cég” mi tudatának megteremtése és fenntartása emellett speciális dramaturgiát és sajátos tanári nyelvhasználatot követel. A modul A variánsának tervezésekor a „cég” kialakítását már adottnak tételezzük. (A szakértői keret felépítésével együtt a modul négy tanórás időtartamban dolgozható fel eredményesen.) A tanulók bevonódásának mértékétől függően a modulban leírt alkotói folyamat a három órán túl is tágítható, mélyebb szövegalkotói munkát téve lehetővé.

A B és C variáns a témának a szakértői keret működtetése nélküli feldolgozására tesz javaslatot. A foglalkozásterv több esetben kis csoportos munkaszervezési eljárásokat javasol. A csoportok szervezésére vonatkozóan mind a kooperatív tanulás, mind az egyéb alternatív pedagógiák számos lehetőséget ajánlanak: csoportalakítás szimpátia alapján, sorsolással, számozással, kijelöléssel, különböző hasonlóságok vagy képességek alapján stb. Gyakori a „puzzle” csoportalakítás, amikor a tanulók a feldolgozandó témához kapcsolódó képek darabjait húzzák, és az azonos képeket húzó tanulók alkotnak csoportot. Ez a forma jól segítheti a tanulók ráhangolódását a megszokottól eltérő, nagyobb tanulói aktivitást és együttműködést igénylő munkafolyamatra. Javasoljuk, hogy a konkrét osztály, ill. tanulócsoport ismeretében a tanár döntse el, hogy a csoportalakításnak mely formáját alkalmazza.

Megjegyzés: A modul szakértői dráma formájában történő feldolgozását csak dramatikus tevékenységben jártas kollégáknak ajánljuk.

A modul mellékletei

Tanulói segédletek

D1 – Játékleírás (a szakértői játék tartalmi kereteinek bemutatása)

D2 – Felhívás, amelynek alapján programokat terveznek a tanulók

D3 – Régészekről, régészetről diákoknak (szemelvények)

Részekre vágható szövegek.

D4 – Kérdések a D3 melléklet szövegeinek feldolgozásához

D5 – Ajánló

D6 – Forgatókönyv-vázlat az ismeretterjesztő program elkészítéséhez